

AANVRAAG ADVIES

WELSTAND

DOSSIERNUMMER ODR

0214147991

ONDERWERP

Dijkversterking nabij monumenten

ADRESLOCATIE

Dijkversterking TiWA, Neerijnen

FASTGESTELDE BOUWKOSTEN

€ n.t.b.,- (ex. BTW)

DORPSKWALITEITSPLAN

WELSTANDSNOTA

BEELDKWALITEITPLAN

BESCHERMDE STATUS

Diverse monumenten (rijks- en gemeentelijk)

CONTACTPERSOON ODR

STATUS	omgevingsvergunning	
CONCLUSIE	Positief mits	

DATUM ADVIES

30-10-2020

TOELICHTING OP ADVIES

Dijkversterking Tiel – Waardenburg (TiWa).

De aanvraag betreft het realiseren van een veilige en leefbare dijk die voldoet aan de wettelijke hoogwaterveiligheidsnorm en past binnen de randvoorwaarden van het Hoogwaterbeschermingsprogramma. De vergunningaanvraag betreft het bouwen van de langs-constructies in de dijk, het uitvoeren van werkzaamheden nabij monumenten en het kappen van bomen. De vergunningaanvraag is onderdeel van de projectplanprocedure art. 5.5 Waterwet.

Ten behoeve van de aanvraag zijn de volgende documenten ingediend:

Detailkaarten monumenten, Notitie onderdeel monumenten, Notitie onderdeel bomen TiWa en Notitie onderdeel bouw en strijdig gebruik. Deze documenten geven een goed inzicht in de gevolgen van de noodzakelijke dijkverzwaring in dit gedeelte van de rivier tussen Tiel en Waardenburg voor de aanwezige monumenten. Voor al deze monumenten, inclusief het beschermde dorpsgezicht Neerijnen en de aanwezige archeologie zijn de effecten van de dijkversterking in beeld gebracht en in monumenten factsheets uiteen gezet. Ook is gekeken naar de beste manier om de dijkversterking in te passen in het landschap en zo de landschappelijke waarden te behouden of te versterken. Hetzelfde geldt voor de inpassing rondom de aanwezige monumenten om zo de cultuurhistorische waarden te behouden of versterken. Reden waarom het totaal plan een goede balans heeft gevonden tussen de noodzakelijke ingrepen en het behoud van landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

Bij een laatste controle bleek helaas toch een aantal factsheets te ontbreken, maar deze worden uiterlijk 4 november aangeleverd. Dit staat een goede inhoudelijke advisering echter niet in de weg.

De commissie heeft veel waardering voor de zorgvuldige wijze waarop deze aanvraag tot stand is gekomen. Er is veel overleg in het voortraject geweest en het gehele dijkvak is met alle betrokken

instanties bezocht in aanwezigheid van adviseurs van de RCE en de Provincie Gelderland. Hierbij is een goed inzicht in de toe te passen wijzen van de dijkversterking verkregen evenals de mogelijke gevolgen voor de monumenten en de gekozen oplossingen ten behoeve van de instandhouding van de monumenten. Voor alle monumenten in het gebied zijn factsheets opgesteld die ingaan op de karakteristiek en ligging van de monumenten, het al dan niet aanwezig zijn van gevolgen van de dijkversterking voor de monumenten en mogelijke oplossingen om de effecten teniet te doen of zodanig te nivelleren dat zij geaccepteerd kunnen worden.

Voor het overzicht van de betrokken monumenten – zowel rijks- als gemeentelijk – verwijzen wij naar de detailkaarten monumenten en de bijbehorende factsheets in de Notitie onderdeel monumenten. Deze geven een duidelijk beeld van de aanvraag.

Alhoewel er dus formeel drie adviezen noodzakelijk zijn van de Provincie Gelderland, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de gemeentelijke monumentencommissie (CRK West Betuwe) is de insteek van alle adviezen als gevolg van de gezamenlijke behandeling congruent met uiteraard eigen accenten als gevolg van de specifieke verantwoordelijkheden van alle adviesinstanties.

De commissie kan zich vinden in de aanpak van de wijze van de dijk en de inpassing van de aanwezige monumenten.

In het gebied komen twee molens voor, te weten De Zeskante molen, Gasthuisstraat 23 in Waardenburg en molen De Bol, Waalbandijk 37 in Varik. De molen in Waardenbrug ligt wel binnen het dijkversterkingsgebied en de molen in Varik ligt buiten de 50 meter grens van de teen van de dijk. De factsheet voor de Waardenburgse molen was wel aanwezig, maar ontbrak voor de molen in Varik. De factsheet gaf echter geen inzicht in de effecten van de dijk versterking op de windvang van de molen. Uit beide tijdens de advisering ingediende onderzoeken blijkt dat de dijkversterking de windvang zal beïnvloeden. In beide gevallen worden maatregelen voorgesteld die nog een goede discussie behoeven (ophogen van de molen van Waardenburg en het kappen van de hoge bomen rondom de molen in Varik). Deze maatregelen zijn nog onvoldoende besproken met alle adviseurs. Reden waarom wij voorstellen deze maatregelen voorafgaande aan de uitvoering van de werkzaamheden in de omgeving van deze molens met alle adviseurs ter plekke af te kaarten alvorens tot uitvoering wordt overgegaan. Ook de provinciale molenverordening zal in deze moeten worden meegenomen.

Een ander ontbrekend rijksmonument is Huis Uytterwaerde, Waaldijk 3 in Opijnen. Dit monumentale complex bestaat uit het landhuis, een landschappelijke (tuin)aanleg, een koetshuis met portierswoning, een fruitschuur, een moestuin met kassen, een dienstwoning, een tuinmuur en een aantal terracotta beelden. Blijkens opgevraagde informatie wordt de dijk vanuit de huidige binnentoe naar buiten verschoven. Het complex en het monument worden daarbij niet geraakt. Wel ontstaat er meer afstand tussen het huis en de dijk. De verbinding wordt in stand gehouden door de berm voor het huis hoog te houden en de tuin tot aan de dijk uit te breiden. Daarnaast wordt in aansluiting op de rest van het complex op de binnenberm van de dijk bij de groenstructuur passende beplanting aangebracht. Deze ingreep beoogt een directe aansluiting op en verbinding aan de dijk zoals deze er in de huidige situatie ook is. Voor het complex wordt nog een factsheet aangeleverd.

Alhoewel de aanpak plausibel klinkt, is op dit moment nog niet duidelijk of dit de beste manier is om het huis aan de dijk te blijven verbinden. Reden waarom ook voor deze aanpak wordt geadviseerd om de daadwerkelijke uitvoering van tevoren met de adviseurs te bespreken en na goedkeuring tot uitvoering over te gaan.

In het gebied liggen ook enkele vloedschuren die van belang zijn voor landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het rivierengebied. Deze blijken echter geen nadelige gevolgen te ondervinden van de dijkversterking.

In het gebied liggen ook de landgoederen Neerijnen en Waardenburg. De aansluiting van beide landgoederen op de versterkte dijk is niet in alle gevallen duidelijk. Dit dient voorafgaande aan de uitvoering inzichtelijk te worden gemaakt.

Voor enkele objecten in het gebied, zoals het Dijkmagazijn, Waalbandijk 12, Waardenburg, maakt de dijkversterking een aanpassing van de toegankelijkheid noodzakelijk, met name voor minder-validen. Het is zaak de specifieke aanpak voorafgaande aan de uitvoering te overleggen.

Ten aanzien van de overige monumenten geven de factsheets een goed van de aanpak van deze monumenten.

Aangezien het gaat om een vergunningaanvraag voor een behoorlijk aantal monumenten en een zeer grote hoeveelheid werkzaamheden, is het een veelomvattende vergunning. Niet alles kan in deze vergunning tot op detailniveau worden gevat. Reden waarom wij voorstellen om ten behoeve van de uitvoering een begeleidingscommissie voor de werkzaamheden met betrekking tot de monumenten op te stellen, bestaande uit de betrokken adviseurs van de RCE, de Provincie, de Gemeentelijke commissie en een vertegenwoordiger van de gemeente.

Deze begeleidingscommissie kan dan – binnen het raamwerk van de vergunning – specifieke uitvoeringsvragen e.d. bespreken en uitsluitsel geven. Dit betekent geen vertraging van het uitvoeringsproces en maakt het mogelijk in te spelen op onverwachte situaties die allicht op zullen treden tijdens de uitvoering van de dijkversterking.

Als voorbeeld noemen wij de beide molens en Huis Uytterwaerde.

Gelet op het bovenstaande adviseren wij derhalve vanuit de activiteiten bouwen en monumenten de gevraagde vergunning te verlenen onder voorwaarde dat de werkzaamheden aan de monumenten worden uitgevoerd conform de gemeentelijke c.q. provinciale uitvoeringsvoorschriften voor duurzame instandhouding cultuurhistorische waarden. Tevens dienen alle werkzaamheden zoals hiervoor genoemd waarover nog onduidelijkheid bestaat of waarover tijdens het werk vragen over opkomen, voorafgaande aan de uitvoering, te worden besproken in de door de gemeente in te stellen begeleidingscommissie.

ADVISEUR RUIMTELIJKE
KWALITEIT
ADVISEUR CULTUURHISTORIE